

[Holstein.]

Tiderne har været højere end for Herregaardsjord."

Derefter udvikler Statens Sagfører, Højesteretssagfører Bülow, at da der ifølge Erstatningsbestemmelserne i Lensafsløsningsloven hverken skal gives Erstatning for de Bygninger, der bliver tilbage, undtagen til Nedrivningsværdi, eller ved Erstatningens Fastsættelse tages Hensyn til den Forringelse, Ejendommen faar som Følge af Jordreduktionen, saa er det rimeligt, at de til Gengæld — saaledes forstaaer Højesteretssagføreren paa Regeringens Vegne det —, at de til Gengæld faar fuld Erstatning i øvrigt.

Altsaa, Grundsynspunktet er dette: hvad en forstandig Køber af en middelstor Bondegaard vil give for Jord, hvis den hører til en middelstor Bondegaard, beliggende saadan og saadan med Mulighed for Salg af Jordlodder til Byggegrunde eller til Husmandsbrug og med den Adgang til Station og Mejeri o. s. v., der foreligger, den Pris skal der gives for Jorden. Og saa fastslaar Højesteretsdommen af 16. April 1928 udtrykkelig Rigtigheden af det af Statens Sagfører, Højesteretssagfører Bülow, fremførte Synspunkt og det, som Justitsministeriet har gjort gældende.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse sige, at lige saa berettiget det er, at Vurderingsmyndighederne ønsker Finansministeriets eller Landbrugsministeriets Udtalelse om de paagældende Ministeriers Syn paa en tvivlsom Bestemmelse i Love om Vurdering, lige saa uberettiget vilde det være, hvis Justitsministeriet hævdede een Forstaaelse, Landbrugs- og Finansministeriet en anden, og Skyldraadene og Over-Skyldraadet saa staaer og vakler mellem, hvad de nu skal tage — Udtalelsen fra Justitsministeriet eller Udtalelsen fra Finansministeriet og Landbrugsministeriet — som Direktiv, naar der er Tale om en Omvurdering paa Grundlag af en Højesteretsdom. Det medfører en fuldstændig kaotisk Tilstand, og det kan aldeles ikke være Meningen.

Det, der er afgørende i denne Sag, er, hvorledes Justitsministeriet i sin Tid har udtalt sig om Forstaaelsen af Erstatningsbestemmelserne paa dette Omraade i Lensafsløsningsloven, og at den Forstaaelse, som

den Gang blev gjort gældende, udtrykkelig er godkendt af Højesteret.

Altsaa, Højesteret har godkendt, at den Forstaaelse af de Direktiver for Erstatningsvurderingen, som Lensloven indeholder, og som Justitsministeriet den Gang gav til Kende gennem sin Sagfører under Lensproceduren, er rigtig og skal tages til Følge af Vurderingsmyndighederne. Domstolene kan selvfølgelig ikke vurdere Jorden i de enkelte Tilfælde, de kan ikke sige: den Jord er saa og saa meget værd, og den Jord saa og saa mange Tusinde Kroner værd. Nej, de kan fortolke de Direktiver, som Loven giver for Fremgangsmaaden ved Vurderingen. Det har Højesteret gjort, og det har Højesteret gjort i Overensstemmelse med Højesteretssagfører Bülows paa Justitsministeriets Vegne fremsatte Udtalelser om Ministeriets Forstaaelse af Direktiverne paa dette Omraade.

Saa sker det mærkelige, at saa møder Kammeradvokaten alligevel paa den høje Regerings Vegne og tilkendegiver Over-Skyldraadet, at ganske vist har Højesteret forbudt at lægge Grundskyldsvurderingen til Grund, men Jorden skal alligevel stadig vurderes, som om den var Led i en middelstor Bondegaard, altsaa stadig vurderes paa samme Maade som hidtil til Jordskyld. Det er dette, som har været Aarsagen til — og det synes jeg med Rette —, at Majoratsbesidderne har fundet det betimeligt at søge ny Højesteretsdom for at faa klarlagt fuldstændigt, hvorledes Højesteret fortolker autentisk de Direktiver for Erstatningsvurderingen, som indeholdes i Lensafsløsningslovens § 4.

Det er langt fra mig at ville paastaa, og der er intet i min Tale i Gaar, som giver Indtryk af, at jeg mener, at Over-Skyldraadet tager politiske Hensyn ved Jordvurderingen. Det har jeg aldrig, hverken direkte eller indirekte, insinueret. Jeg har for mit eget personlige Vedkommende, bortset fra dette Spørgsmaal om de lensafløste Jorders Vurdering, ingen som helst Grund til at beklage mig over Over-Skyldraadets gode Forstaaelse og gode Villie til at gøre Ret og Skel til alle Sider. I de 4 Aar, jeg har været Ejendoms- og Jordbesidder, har jeg indsendt i alt 5 Klager til Over-Skyldraadet; de er alle sammen blevet taget til Følge med en ganske lille Modifikation i